

Koronapandemian vaikutukset Suomen matkailukysyntään – kehitysarviot

Julkistus 9.9.2020, perustuu tilanteeseen 4.9.2020 klo 12.00

Yhteyshenkilö: Sanna Kyyrä, johtava asiantuntija

sanna.kyyra@tem.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lähtökohtana matkailukysynnän kehityksen ketterä arviointi päätöksenteon tueksi

- Suomen matkailustrategian keskeisenä tavoitteena on Suomen matkailuyritysten kestävä kasvun ja uudistumisen vahvistaminen. **Matkailualan kasvun keskeinen määrällinen mittari on matkailukysynnän eli matkailijoiden rahankäytön kehitys**, jonka avulla seurataan matkailun vaikuttavuutta Suomen yhteiskuntaan.
- Matkailijaprofiilit ja matkailijoiden rahankäyttö eroavat kuukausittain. **Matkailukysyntään pohjautuva arvio antaa siten luotettavampaa kuvaa matkailun kehityksestä** mitä esimerkiksi yöpymisten lukumäärän tarkastelu.
- Käytetty **malli kuvaa makrotason vaikutuksia**. Mallin avulla ei voida arvioida matkailukysynnän kehitystä alueellisesti (esim. maakunta) tai kohdemarkkinakohtaisesti (esim. Saksa). Mallia ei voida soveltaa matkailutyöllisyyden kehityksen arviointiin.
- Arvioita **hyödynnetään suunniteltaessa matkailualan elpymistoimenpiteitä kansallisella tasolla**.

Matkailukysynnän kehityksen arviointimalli

- **Kehityksen arviointi perustuu kansainvälisiin, kansallisiin ja alueellisiin tutkimuksiin ja arvioihin** koronaviruspandemian laadullisista ja määrällisistä vaikutuksista matkailualalle ja alan kehityksestä pandemian aikana ja jälkeen.
  - Aineiston perusteella on valittu matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät, joiden kehittyminen on suhteutettu matkailutilinpidon lukuihin Tilastokeskuksen tätä tarkoitusta varten kehittämässä laskentamallissa.
- **Arvioita päivitetään pandemian keston mukaan tarvittaessa.** Päivityksessä hyödynnetään mm. elinkeinolta saatavia näkemyksiä, kansainvälisiä arvioita matkailukysynnän elpymisestä sekä hallituksen, ministerien ja ministeriöiden nimittämien työryhmien näkemyksiä talouden elpymisestä.
- **Malli ja arviot on luotu yhteistyössä Tilastokeskuksen, Visit Finlandin, MaRa ry:n ja SMAL ry:n kanssa.**

Matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät

- **Matkailu kotimaassa toimii matkailukysynnän käynnistäjänä.** Suomalaisten ulkomaanmatkailu sekä Suomeen suuntautuva matkailu käynnistyvät hitaammin.
- **Kansainvälisen matkailun elpyminen on kytköksissä rajojen avautumiseen,** vaadittaviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja arvioihin lentoreittien palautumisesta.
- **Kokoontumisrajoitusten purkamisen aikataulu.** Isoja ihmismääriä kokoavat tilaisuudet (mm. tapahtumat, messut, kongressit) elpyvät viimeisten joukossa, millä vaikutus myös työmatkustamisen elpymiseen.
- Kotimaisten ja ulkomaisten **matkakohteiden saavutettavuus** (reittien säännöllisyys ja kapasiteetti) palautuu asteittain, lentoliikenne hitaimmin.
- Matkailijoiden **turvallisuudentunne** palautuu asteittain, mutta todennäköisesti aiempia kriisejä hitaammin. Esimerkiksi UNWTO:n ja PATA:n arvioiden mukaan Aasian ja Tyynenmeren alueella SARS-epidemiasta toipuminen kesti noin kuusi kuukautta.
- **Kuluttajien luottamus talouteen heijastuu matkailuun kohdennettuun kulutukseen.** Valtiovarainministeriön (16.6.2020) arvion mukaan Suomen bkt uhkaa nykynäkymällä laskea 6 % vuonna 2020. Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät kuitenkin heikkoina siihen asti, kunnes rokotekattavuus on saavutettu.

Tilastokeskuksen laskentamallin perusoletukset

- **Kysyntää koskevat luvut** pohjautuvat matkailutilinpidon vuoden 2018 ennakkotietoihin.
- **Arvio vuoden 2019 avainluvuista** perustuu matkailutilastojen vuosimuutokseen 2019/2018 (matkustustaseen tulot ja menot, majoitustilaston kotimaiset yöpymiset).
- **Vuosien 2019/2020 ja 2020/2021 vuosimuutokset** ilman koronaa on arvioitu seuraavasti: ulkomaalaisten matkailu Suomeen +4%, suomalaisten matkailu ulkomaille -2%, suomalaisten matkailu Suomessa +2%.
- Kaikki matkan menot kohdistetaan kuukausille **matkustusajankohdan mukaan**, koska mahdollisten ennakkomaksujen ajankohta ei ole tiedossa.
- **Ulkomainen matkailukysyntä eli matkailuvienti** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen tulojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle majoitustilaston ulkomaisen myynnin perusteella
- **Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu)** jaetaan kuukausitasolle Suomalaisten matkailu -tilaston vuosien 2016-2018 aikana tehtyjen yöpymisen sisältäneiden kotimaanmatkojen kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen menojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle Suomalaisten matkailutilaston kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Matkustus- ja henkilöliikennetaseen menot eli matkailutuonti** jaetaan kuukausille samalla tavalla kuin suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä.

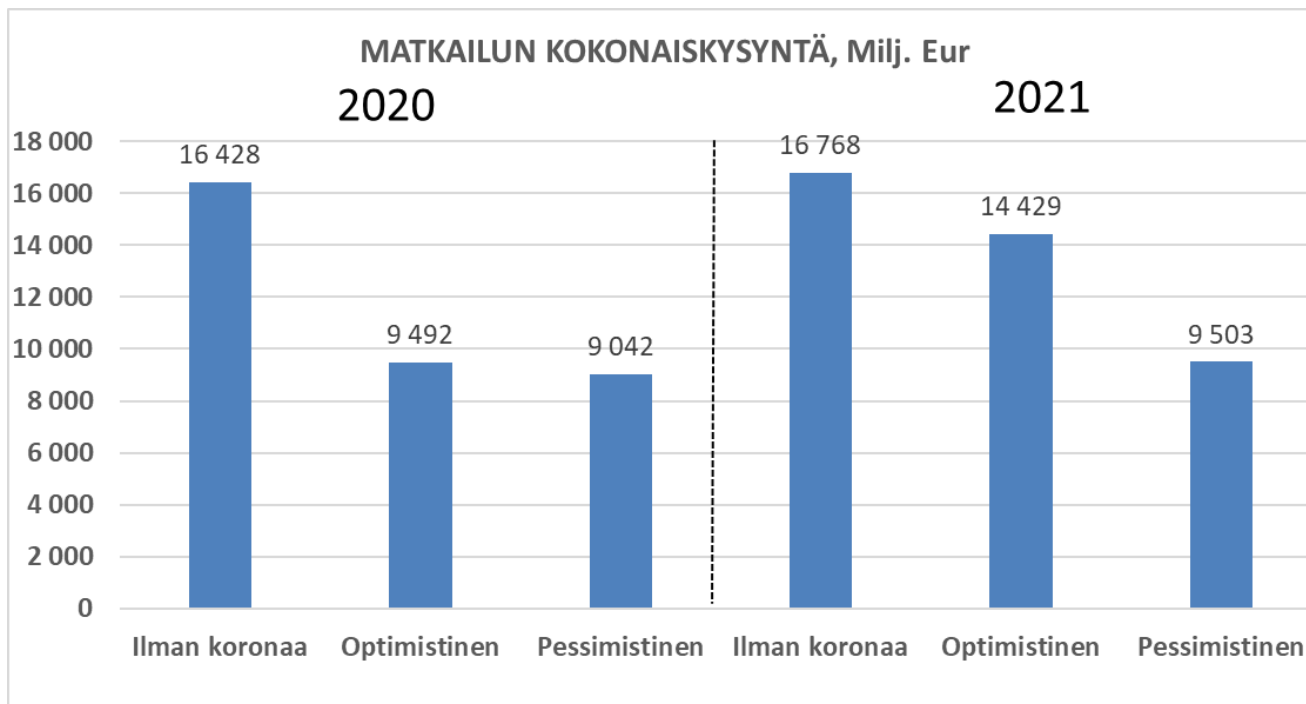
Suomen matkailukysynnän kehitysarviot

(4.9. klo 12.00)

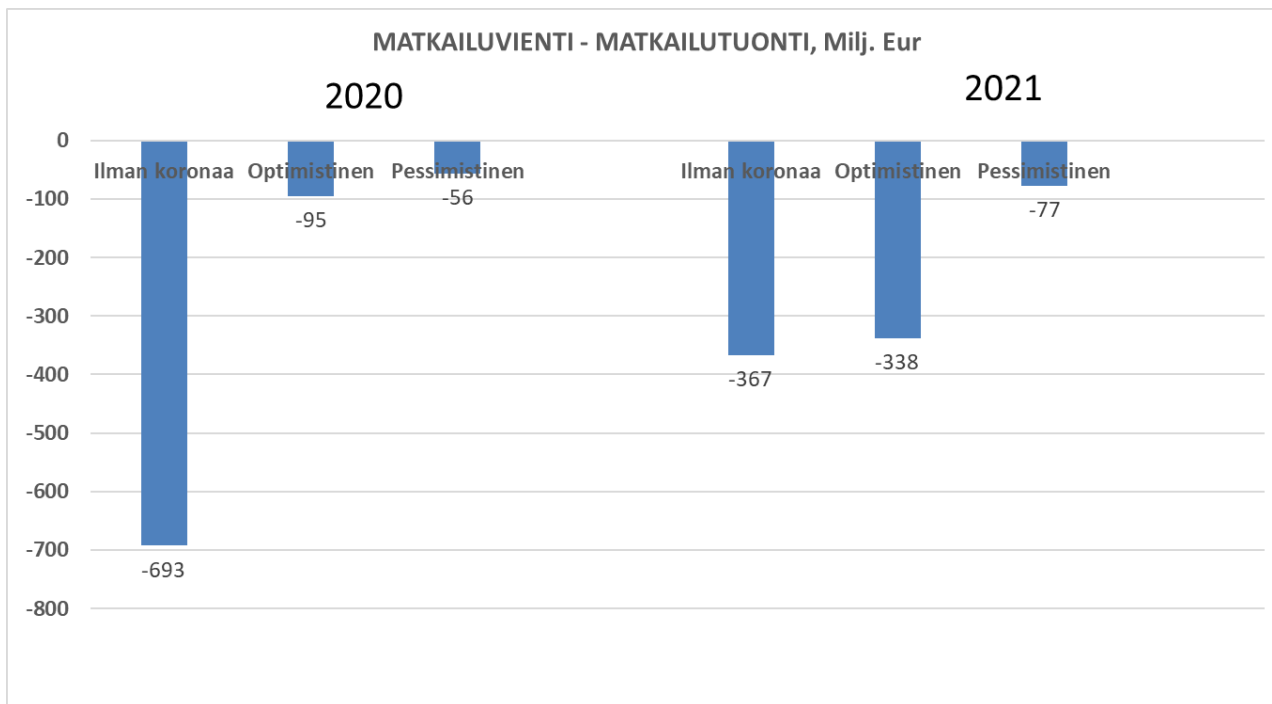

	Business as Usual v.2020	Positiivinen	Pessimistinen
Matkailukysyntä käynnistyy		12/2020	11/2021
Matkailukysyntä vrt. v. 2019 (16,1 mrd. €)	+2% (+0,3 mrd. €)	-41% (-6,6 mrd. €)	-44% (-7,1 mrd. €)
Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu) vrt. v. 2019 (8,7 mrd. €)	+2% (+0,18 mrd. €)	-18% (-1,6 mrd. €)	-21% (-1,9 mrd. €)
Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimaankysyntä vrt. v. 2019 (2,4 mrd. €)	-2% (-0,05 mrd. €)	-70% (-1,6 mrd. €)	-74% (-1,7 mrd. €)
Ulkomainen matkailukysyntä vrt. v. 2019 (5,0 mrd. €)	+4% (+0,2 mrd. €)	-66% (-3,3 mrd. €)	-69% (-3,5 mrd. €)

Matkailun kokonaiskysyntä (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2020 ja 2021 (4.9. klo 12.00)

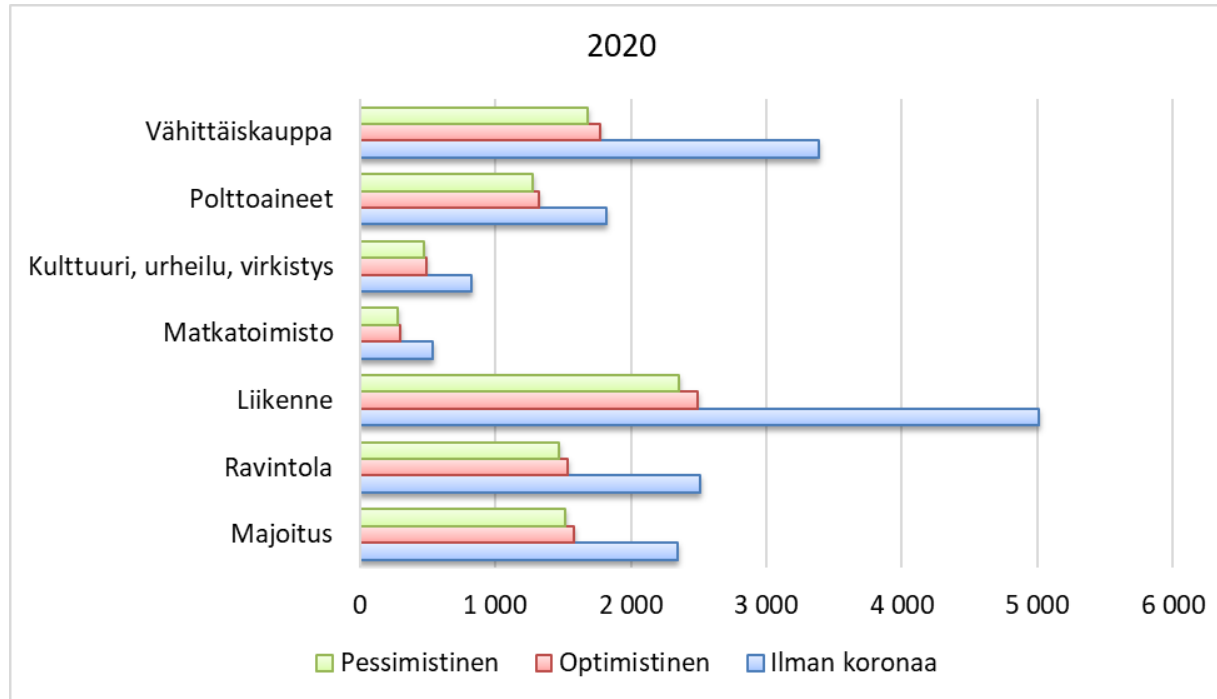

Matkailuviennin ja -tuonnin suhde (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2020 ja 2021 (4.9. klo 12.00)

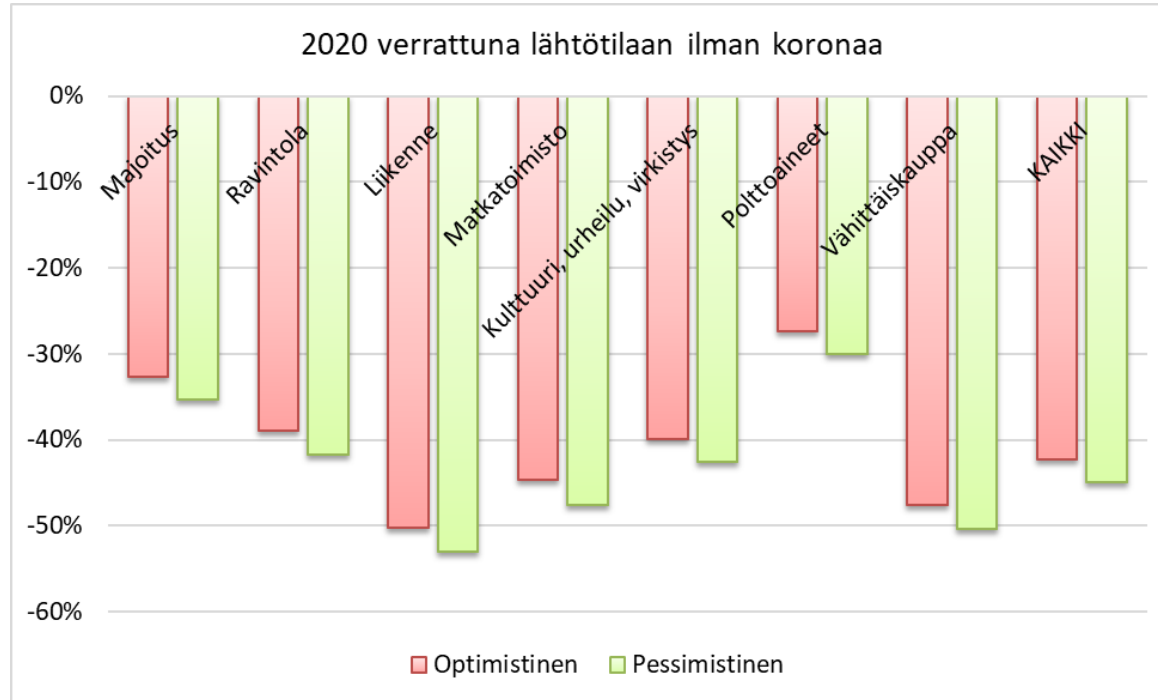

Matkailun kokonaiskysynnän (milj. €) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2020 (4.9. klo 12.00)

Matkailun kokonaiskysynnän (%) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2020 (4.9. klo 12.00)

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- Suomen matkailun kokonaiskysyntä oli v. 2019 arvion mukaan 16,1 mrd. €.
- Positiivisen arvion mukaan kokonaiskysyntä supistuu v. 2020 n. -41% (n. -6,6 mrd. €).
- Pessimistisen arvion mukaan kokonaiskysyntä supistuu v. 2020 n. -44% (n. -7,1 mrd. €).

- Arvioiden mukaan **palautuminen vuoden 2019 lukuihin kestää ainakin vuoteen 2023.**
- **Optimistisen arvion mukaan kotimainen matkailukysyntä voisi palautua vuoden 2019 tasolle kesään 2021 mennessä.**
  - Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu) on käynnistynyt kesällä 2020, työmatkustamisen puuttuminen hidastaa kehitystä.
- **Kansainvälisen matkailun palautuminen kriisiä edeltävälle tasolle tapahtuu vasta vuoden 2021 jälkeen.**
  - Positiivisen arvion mukaan kansainvälinen matkailu käynnistyy talvikaudella 2020-21, mutta jää arviolta vähintään 20 % vuoden 2019 tasosta vuoden 2021 loppuun asti.
  - Pessimistisen arvion mukaan kansainvälinen matkailu käynnistyy vasta marraskuussa 2021.

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- **Ensimmäistä kertaa vuoden 1981 jälkeen matkustustase saattaa tasapainottua.** Surullista on, että tasapainottuminen tapahtuu kokonaiskysynnän vähenemisen myötä ja negatiiviset vaikutukset esimerkiksi työllisyyteen ja aluetalouteen ovat isot.
- Ulkomainen matkailukysyntä on tärkeä osa Suomen palveluvientiä. **Ulkomaisen matkailukysynnän romahtaessa Suomi menettää vientituloja.**
- Ennen pandemiaa matkailun kokonaiskysynnästä 69 % muodostui kotimaisesta kysynnästä (ml. ulkomaanmatkailu). **Suomalaiset voivat itse vaikuttaa valinnoillaan, miten nopeasti matkailuala elpyy kriisin jälkeen.**
- **Tuotetasolla tarkasteltuna kokonaiskysyntä supistuu vuonna 2020 arviolta eniten henkilöliikennepalveluissa ja erityisesti lento- ja laivaliikenteessä.** Henkilöliikennepalvelut on matkailukysynnän suurin tuoteryhmä, minkä johdosta supistuva kysyntä vähentää matkailun kokonaiskysyntää merkittävästi.

Vertailuna kansainvälisiä arvioita matkailun kehityksestä

- UNWTO (7.5.2020) arvioi **kansainvälisten saapumisten vähenevän 60–80% vuonna 2020.**
- OECD:n (2.6.2020) arvion mukaan korona **supistaa kansainvälistä matkailua (saapumisia) 60% tai 80%** riippuen siitä, toipuuko ala heinä- vai joulukuussa 2020.
- WTTC (17.6.2020) arvion mukaan **kansainväliset saapumiset supistuvat 41–73% vuonna 2020.**

Lopuksi

- Huomioitava, että koronakriisissä ei kyse huonoista matkailupalveluista, matkailun houkuttelevuuden vähenemisestä tai Suomea koskettavasta haasteesta. Kyse on uudesta epävarmuustekijästä, joka ensisijaisesti kohdentuu terveysturvallisuuden ja luottamuksen tunteeseen, toissijaisesti taloudelliseen epävarmuuteen.
- Matkailun palautuminen on aiemmissa kansainvälisissä kriiseissä (esim. SARS, taloudellinen lama) ollut nopeahkoa ja edistänyt muiden alojen elpymistä. Nyt tilanne näyttää toiselta; matkailukysynnän elpyminen Suomessa ja maailmalla tapahtuu hitaasti.
- Kysynnän elpyminen on vahvasti sidoksissa kansainvälisten ja kansallisten rajoitusten ja suositusten purkamisen lisäksi edellytettäviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja saavutettavuuden palautumiseen. Rokotteen valmistuminen ja riittävän rokotekattavuuden saavuttaminen näyttävät muodostuvan ratkaisevaksi matkustamisen palautumiselle.
- Uuden kasvu-uran löytäminen vaatii turvallisuuden tunteen uudenlaista huomiointia sekä matkailijoiden että matkailutyöntekijöiden kohdalla.

Kiitos!